

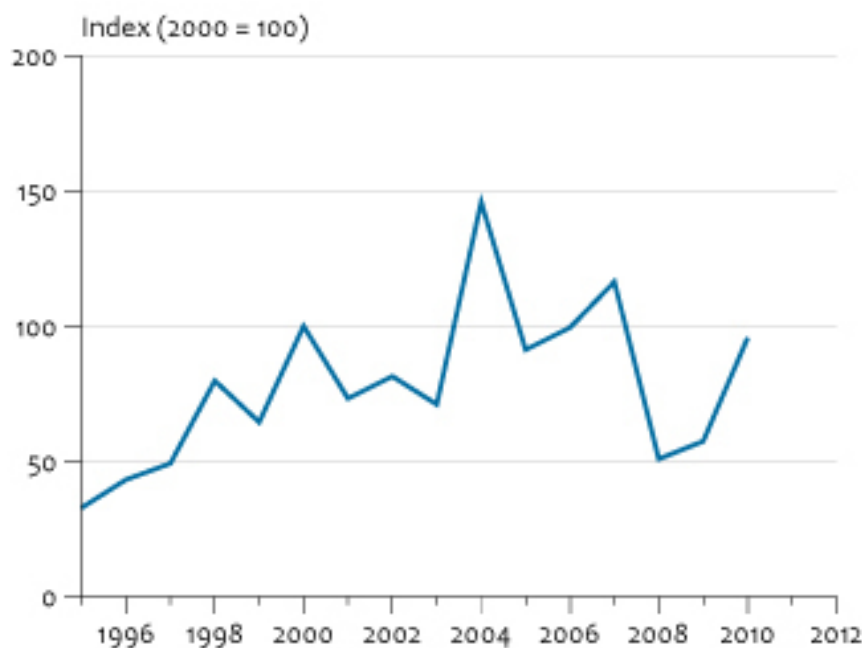
Muurhagedis op vestingwerken Maastricht, 1995-2010

Indicator | 23 augustus 2011

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

De muurhagedis is vanaf 1995 sterk in aantal toegenomen dankzij het op deze soort afgestemde beheer van de vestingwerken in Maastricht. De populatie is echter klein en kwetsbaar voor verstoring.

Muurhagedis Maastricht

Bron: NEM (RAVON,CBS), CNME.

CBS/aug11/1199
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xls\)](#) [3]

Voorkomen muurhagedis

Veel van de oude stadswallen en vestingwerken in Maastricht zijn in de loop der jaren verdwenen. Dat is ongunstig voor de muurhagedis die op de oude muren leeft. De muurhagedis komt in Nederland voor op de restanten van oude vestingwerken (de Hoge en de Lage Fronten) in Maastricht. Recent is de muurhagedis ook op het spoorwegemplacement van Maastricht aangetroffen, langs een spoorlijn richting België en op een bedrijfsterrein. Begin jaren tachtig waren er nog maar enige tientallen exemplaren van deze soort over. De muurhagedis staat op de Rode Lijst van reptielen en amfibieën.

Herstel populatie

Vanaf de jaren tachtig herstelt de populatie zich weer dankzij aangepaste restauratie en beheersmaatregelen in de Hoge Fronten. De soort is daartoe ook gekweekt en uitgezet. Ook een aantal warme zomers heeft aan de toename bijgedragen. In 2005 waren er circa 290 volwassen en halfvolwassen dieren in de Hoge Fronten. De Lage Fronten worden pas sinds 1996 onderzocht. Van het spoorwegemplacement zijn vanaf 1997 gegevens beschikbaar.

In 2008 is de populatie behoorlijk gedaald; verstoring door werkzaamheden en recreanten zijn mogelijke oorzaken voor deze daling. Na 2008 herstelt de populatie zich weer.

Referenties

- Janssen, I. (2010). Herstel Muurhagedispopulatie gestopt. www.natuurbericht.nl [4].
- Janssen, I. en T. van der Meij (2010). Meetnet reptielen 2009. Schubben & Slijm nr. 4, juni 2010, Ravon, Nijmegen.

Relevante informatie

- [CNME Maastricht en regio](#) [5]
- [Informatie ten behoeve van natuurwetgeving \(min LNV\)](#) [6]
- [RAVON](#) [7]

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Muurhagedis op vestingwerken Maastricht

Omschrijving

Ontwikkeling van de populatie muurhagedissen op de vestingwerken in Maastricht

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek

Berekeningswijze

De figuur geeft de verandering in het totaal aantal volwassen en halfvolwassen muurhagedissen op de Hoge Fronten en de Lage Fronten en omgeving. De gegevens komen van het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie in Maastricht.

Basistabel

Zie tabblad figuurdata onder Download figuurdata

Geografisch verdeling

Maastricht

Verschijningsfrequentie

jaarlijks

Achtergrondliteratuur

Creemers, R.C.M. en J.J.C.W. van Delft (red) (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey, Leiden, NL.

Smit G.F.J. en A. Zuiderwijk (2003). Handleiding voor het monitoren van reptielen in Nederland. Ravon-WM, CBS, Nijmegen (3e druk).

CNME (2008). Jaarverslag 2007. Centrum voor Natuur en Milieu-educatie. Maastricht en Regio. Pdf-bestand.

Betrouwbaarheids codering

C. Schatting, gebaseerd op een groot aantal (accurate) metingen; de representativiteit is grotendeels gewaarborgd.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2011). [Muurhagedis op vestingwerken Maastricht, 1995-2010](https://www.clo.nl/indicatoren/nl119910) [8] (indicator 1199, versie 10 , 23 augustus 2011). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL:<https://www.clo.nl/indicatoren/nl119910>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1199> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1199_001g_clo_10_nl.jpg [3]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1199-001g-clo-10-nl.xls> [4]

<http://www.natuurbericht.nl> [5] <http://www.cnme.nl/> [6] <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/hooftpagina.aspx?subj=soorten&groep=4&id=61> [7] <http://www.ravon.nl/> [8]

<https://www.clo.nl/indicatoren/nl119910>